

המטרידה בימים אלה את הישראלים

לכל אחד יש סיגנון מסוים של צני-
עות, מדומה או לא-מדומה. הנשיא סא-
דאת הציג את עצמו כאיש שלא שאף
למנהיגות, אבל דיבר על ההשראה ועל
כך שאלוהים נתן לו את הזכות הגדולה
לכרות שלום עם ישראל, רמז לכך שיש
לו רגש של שליחות. זה נשמע יפה. האיש
הקטן והצנוע, שהיתה לו הזכות המר-
כובדת והקשה לבצע שליחות גדולה. אצל
מובארק אין זכר לכל זה.

הוא מספר כי פעם אמר לו סאדאת
שהוא רוצה להתפטר, ורמז לו שהוא
רואה בו יורש. והוא ענה, וטוען שכזאת
אינה אכן כוונתו: "אם אתה הולך, גם
אני הולך!" אני מאמין לו. זה מתאים
לו מאוד. הוא לא אוהב לשנות תפקידים.
הוא לא אוהב לעבור מתפקיד לתפקיד.

יש באופיו משהו מאוד לא יומרני, וכי-
שהוא מדבר על הרגע שבו הפך לנשיא-
מצריים כעל רגע קריטי, הוא מסביר
שהסכים כדי למנוע אי-שקט. הוא מסביר
שהחלטה היתה חייבת להיעשות מייד, בו
במקום. הוא לא מדבר על אידיאולוגיה
ושליחות, ולא עושה רושם של איש המר-
גיש כי הוא נושא רעיון גדול. אין לו
הערות רגשניות של אדם הממלא שלי-
חות עליונה, שאלוהים או הגורל הטילו
עליו. הרבה יותר קל לדמיין כי סאדאת

אצל מובארק. למרות ההירורים והס-
פקות שהשמענו במשך ביצוע חוזה-הש-
לום, לא ראינו תגובות כאלה. זה לא אומר
שלא נגמרה לו הסבלנות, ושלא כעס פה
ושם. אבל הוא שלט בעצמו ולא נפל
למלכודת החיקוי של הצד השני.

לפי אופיו, המצטייר מדבי-
ריך, יש להניח שהוא יעמוד בכך
ההבטחות ובכך ההסכמים שנעשו
עם ישראל בעיקבות חוזה-השלום.

הוא מדגיש כמה פעמים את הרצון
שלו שמצריים תהיה לארץ חשוייתת
מערבית, שמצריים תתקרב לעולם ה-
מערבי. יש סיכוי שאלה אינם רק דיבור-
רים. צריכים לזכור כי האיש הוא אדם
המסוגל להבדיל בין אף-16 למיגר-25. הוא
יודע משהו על הטכנולוגיה המערבית,
ולמרות שהוא לא מזכיר זאת, סבל לבטח
מהתנהגות הקצונה הרוסית, שכפי שידוע
התנשאה לא-מעט כלפי המצריים.

לפי כמה הערות שהוא העיר, חשוב
לו מאוד הרושם שמצריים תעשה על
העולם המערבי. בשביל איש כמובארק רוי-
שם טוב זה עיקבות והתנהגות לפי ה-
ספר. הוא לא האדם שעושה מחווה נדיבה.
הוא אדם המבצע חוזה עד לנקודה האחר-
ונה.

מובארק עם אל-סאדאת,
"אם אתה הולך, גם אני הולך!"

יימצא הסדר עליידי בורות בינלאומית,
הוא יכבד את תנאי ההסדר הזה.

מובארק הוא סוג חדש של
נשיא מצרי, לא נאצר, בעל החזון
הפאן-ערבי, ולא אל-סאדאת, בעל
חזון השליחות. אלא, כדבריו, איש
פרגמטי, מבנוקרט. מהם סיכוייו
של איש כזה להתחזק מעמד בזר-
רה הפוליטית?

הייתי אומר שתחת לשאל: האם אפי-
שר לסמוך על מובארק, שאלה שפסיכולוג
אינו שואל. הייתי אומר מה שהייתי אומר
לאם, כשהיתה שואלת אותי אם אפשר
לסמוך על הבן שלה.

לאמא כזאת אני אומר: תנסי ליצור
תנאים שבהם תוכלי לסמוך עליו. אנשים
משקרים אם הם מוכרחים. אנשים מר-
מים אם אין להם ברירה. משמע, כמו
שהתנהגות הישראלית תלויה במידת-
מה במצריים, כך גם להיפך, ואף יותר.
אם מצריים רוצה להפוך למעצמה מע-
רבית, ושאיפתו של מובארק היא להפוך
(המשך בעמוד 46)

מכך שהוא עדיין חדש בתפקידו,
זיכך הוא נוהג מישנה זהירות?

אינני יודע אם זו היתה זהירות או
פרגמטיות. אנו צריכים, כמובן, לזכור ול-
הדגיש שוב כי למובארק יש התחייבות
למלא את הסכמי קמפ-דייוויד. אין לו
נסיון פוליטי, כי כסגן-נשיא לא היה לו
תפקיד מובהק של מדינאי. הקושי העומד
לפניו הוא ליצור משהו סגולי, כדי להיות
נשיא בזכות עצמו, ולא יורש מיקרי.
כקצין גבוה, כאיש שבעצם בילה את רוב
חייו בצבא, הוא יודע - ואומר זאת
כמה פעמים - שמילחמה אינה מקדמת
את האינטרסים של מצריים. הוא אולי גם
יודע, על סמך היותו איש-צבא, כי ה-
הרפתקנות הפאן-ערבית של נאצר רק גר-

סאדאת הרגשו

יכול היה לשנות את הקו
בגלל עלבון ישראל,
לא מובארק הפרגמטי

מה נזק. מכאן אפשר להניח שהסגוליות
שלו לא תתבטא בכך שיחפש פתרונות
לבעיה הפלסטינית, אלא בראש וראשונה
לבעיות פנים של מצריים. לפי ההגיגות
שלו הוא שייך לדור חדש, לא דור של
אידיאולוגים אלא של טכנוקראטים.

אם כך, הוא יתקשה ביצירת
קומוניקציה עם בניו, הרואה עצי-
מו כאידיאולוג, איש-חזון.

משום-מה יש עדיין הרעיון שאם שני
מנהיגים אוהבים זה את זה, או אם יש
ביניהם קומוניקציה טובה, כי אז הקשרים
בין ארצותיהם מתפתחים טוב יותר. אני
מניח שסאדאת, בגלל אופיו, היה עושה,
למשל, מחווה בטאבה. לעומת זאת, העובר
דה שהוא היה יותר פגיע, יותר רגיש,
היתה בעיני חיסרון, כי כפסיכולוג אני
סומך יותר על העקביות של מובארק מא-
שר על העקביות של איש כליכך רגשני
כמו סאדאת.

אישים כמו סאדאת - ואין לנו הרבה
כאלה, איש גדול היה - יכולים לפתח
פיתאום רעיון חדש, ואוי ואבוי אם לא
יימצא לו הד. הסכנה לא כליכך גדולה
לגבי מובארק. יש הרושם שהוא רוצה
לפתח את מצריים, ולא את העולם הערבי.

אם כך, אין סיכוי שהוא יפי-
כים זווטר עי טאבה?

למה שיוותר? מאחר שיש חוזה, הוא
יילך עם החוזה עד הסוף. ואם ישראל
תתקש, הוא יילך לבוררות בינלאומית,
מכיוון שיש כאן ויכוח על מפות, וכאשר

אנוור אל-סאדאת, ג'יהאן ובגין
דוחק את האלמנה לפינה

אפשר בהחלט לראות אותו כאיש יציב,
ויש להניח שהוא אמנם ייעמוד בהבטחות
ובהסכמים, אלא אם כן התנאים ידרשו
התנהגות לגמרי אחרת, או שתהיה מצידו
הפרה גסה של חוזה קמפ-דייוויד ועל זה
הוא יגיב באופן הרבה יותר חמור מאל-
סאדאת.

לפי נטיותיו הוא יכול להסתדר יפה
מאוד עם סעיפי החוזה ועד עשיו חוזה
קמפ-דייוויד וסעיפיו היו ברורים ואפילו
המשאומתן על האוטונומיה אינו מהווה
בעיה שלא יוכל להתמודד איתה. הבעיה
תהיה בעוד חמש שנים, מכיוון שכאן יש
סעיף סתום, הקובע כי המעמד הקבוע של
הגדה הרצועה צריך להיות מוסכם על-
ידי כל הצדדים המערבים. מה יקרה אם
לא תהיה הסכמה כזאת? מה יעשה איש
קפדני, קצת כפייתי, במצב כזה?

האם לא יתכן כי העובדה
שמובארק לא השיב באותה מתי-
בע כאשר היו לנו היריורים והי-
סופים בביצוע חוזה-השלום, נבעה

היה מסוגל לשנות את הקו עקב עלבון
ישראלי מאשר כי מובארק עושה זאת.
מובארק אינו איש של רעיון, הוא לא
אידיאולוג. הוא איש פרגמטי לחלוטין,
שישקול כל דבר לפי התועלת שבו.

מהי, לדעתך, המשימה החי-
שובה ביותר בעיני מובארק?

הוא אינו כן-דורו של גמאל עבד-אל-
נאצר. לכן רעיון הפאן-ערביות הוא מבי-
חינתו צדדי לחלוטין. לדעתי, הדבר החי-
שוב לו הרבה יותר אפילו מהשלום עם
ישראל היא בעיות-הפנים של מצריים,
וביעור השחיתות, שהוא טוען כי גם כעת
ישנה במצריים יותר מדי.

יש תופעה שסוציולוגים, פסיכולוגים
ואנשי מדע-המדינה חוקרים אותה מאז
שנות ה-50. התופעה הזאת נקראת "הת-
נהגות ראיי". למשל: במילחמה קרה, צד
אחד עושה משהו ומייד הצד השני מגיב
באותו דבר,

סוואן מובארק ובגין
יחס שמרני לנשים